

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Berestean Ion, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cebotareanu Vasile, reprezentat de avocatul Tarlev Pavel împotriva lui Berestean Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, și cererea reconvențională înaintată de Berestean Ion, reprezentat de avocatul Berezovschi Vladislav împotriva lui Cebotareanu Vasile, intervenient accesoriu Berestean (Cebotareanu) Viorica cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat,

(Dosarul nr. 2ra-241/24

NR. PIGD 2-21034094-01-2ra-22032024)

Recurs inadmisibil în temeiul art. 433 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din același Cod.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central, jud. D. Cherdivara

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat, jud. G. Colev, D. Fujenco, Ș. Starciuc

05 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către Berestean Ion,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 05 martie 2021, Cebotareanu Vasile, reprezentat de avocatul Tarlev Pavel a depus în adresa Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cerere de chemare în judecată împotriva lui Berestean Ion cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a menționat că, la 30 iulie 2019 Cebotareanu Vasile i-a acordat un împrumut în sumă de 9225 euro lui Berestean Ion în baza recipisei din 30 iulie 2019, sumă care urma a fi restituită până la 26 ianuarie 2021. Însă, până la momentul depunerii cererii, pârâtul nu a restituit reclamantului suma datorată.
3. Evidențiază că, la 28 ianuarie 2021, reclamantul a expediat în adresa pârâtului cerere prealabilă pentru a soluționa litigiul pe calea amiabilă, oferindu-i un termen de 7 zile din data recepționării să achite datoria în sumă de 9225 euro. Însă, pârâtul nu a achitat datoria, motiv din care reclamantul s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.
4. În drept, au fost invocate prevederile art. 774-776, 858, 861, 901, 1242 din Codul civil, art. 32, 38, 94, 96, 166, 174 din Codul de procedură civilă.
5. Având în vedere circumstanțele de fapt și de drept menționate, solicită încasarea din contul pârâtului a datoriei în sumă de 9225 euro și cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 5843 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 10 000 lei.
6. Pe parcurs, Berestean Ion, reprezentat de avocatul Berezovschi Vladislav a înaintat cerere reconvențională împotriva lui Cebotareanu Vasile, intervenient accesoriu Berestean (Cebotareanu) Viorica cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată.
7. În drept, cererea reconvențională a fost întemeiată pe prevederile art. 334, 341, 1089 și 1107 din Codul civil, art. 5, 6, 22, 26, 55, 56, 86, 121, 122, 166, 167, 172, 173 din Codul de procedură civilă.
8. Având în vedere circumstanțele de fapt și de drept menționate, solicită constatarea nulității absolute a contractului de împrumut/recipisei din 30 iulie 2019, aplicarea efectelor nulității absolute a recipisei din 30

iulie 2019, cu revenirea părților la poziția inițială ce constă în inexistența a careva obligații ale lui Berestean Ion față de Cebotareanu Vasile urmare a acestei tranzacții lovite de nulitate absolută și compensarea cheltuielilor de judecată.

9. Prin încheierea din 27 septembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cererea reconvențională a fost primită spre examinare.
10. Prin hotărârea din 23 septembrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Tarlev Pavel în interesele lui Cebotareanu Vasile către Berestean Ion privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată. S-a încasat din contul lui Berestean Ion în beneficiul lui Cebotareanu Vasile datoria conform contractului de împrumut din 30.07.2019 în sumă de 9225 euro și cheltuielile de judecată care includ: taxa de stat achitată de reclamant la înaintarea cererii de chemare în judecată în sumă de 5843 lei și cheltuielile pentru asistența juridică a avocatului în sumă de 10000 lei, iar în total suma de 9225 euro (nouă mii două sute douăzeci și cinci) euro conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii și 15843 (cincisprezece mii opt sute patruzeci și trei) lei. S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată reconvențională înaintată de către avocatul Berezovschi Vladislav în interesele lui Berestean Ion către Cebotareanu Vasile, intervenient accesoriu Berestean (Cebotareanu) Viorica privind constatarea nulității absolute a contractului de împrumut – recipisa din 30.07.2019 pe care Cebotareanu Vasile își întemeiază pretențiile din acțiunea inițială, ca fiind un act juridic simulat și care contravine normelor imperative, ordinii publice și bunelor moravuri, aplicarea efectelor nulității absolute a recipisei din 30.07.2019 cu revenirea părților la poziția inițială ce constă în inexistența a careva obligații ale reclamantului reconvențional Berestean Ion față de pârâțul reconvențional Cebotareanu Vasile urmare a tranzacției lovite de nulitate absolută și încasarea din contul pârâtului reconvențional în beneficiul reclamantului reconvențional cheltuielile de judecată suportate în cadrul prezentului proces.
11. La 05 octombrie 2022, Berestean Ion, reprezentat de avocatul Berezovschi Vladislav a depus cerere de apel (nemotivată) împotriva hotărârii din 23 septembrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, prin care s-a solicitat casarea integrală a hotărârii din 23 septembrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii inițiale și admitere a acțiunii reconvenționale.
12. Totodată, la 27 februarie 2023, Berestean Ion, reprezentat de avocatul Berezovschi Vladislav a depus cerere de apel (motivată) împotriva hotărârii din 23 septembrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

13. Prin decizia din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Berezovschi Vladislav în interesele lui Berestean Ion și s-a menținut hotărârea din 23 septembrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.
14. La 22 februarie 2024, Berestean Ion a depus în adresa Curții Supreme de Justiție cerere de recurs împotriva deciziei din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a solicitat casarea integrală a deciziei din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 23 septembrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii inițiale și admitere a acțiunii reconvenționale.
15. În motivarea recursului au fost reiterate circumstanțele invocate anterior la examinarea cauzei în prima instanță și instanța de apel.
16. Suplimentar s-a invocat faptul că, Berestean Ion a făcut cunoștință cu decizia din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat la 29 decembrie 2023.
17. În drept, s-au invocat prevederile art. 429, 430, 431, 432 alin. (1) lit. e), art. 434, 436-437 din Codul de procedură civilă.
18. Pe parcurs, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Berestean Ion, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat.
19. Însă, până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referința.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

20. Art. 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

21. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;

e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;

f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin.(1) lit.e) din prezentul articol.”

22. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

23. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

24. Art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă:

„(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

25. Art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

26. Art. 105 alin. (5) din Codul de procedură civilă:

„(5) Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.”

27. Art. 107 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(2) Partea este obligată să informeze instanța, nu mai tîrziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentînd instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.”

28. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

29. Art. 111 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

30. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, care este termen de decădere și nu poate fi restabilit.
32. Din actele dosarului cu certitudine rezultă că, la 06 septembrie 2023, Curtea de Apel Comrat a pronunțat o decizie, prin care a respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Berezovschi Vladislav în interesele lui Berestean Ion și a menținut hotărârea din 23 septembrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.
33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, atât în fața primei instanțe, cât și în fața instanței de apel, drepturile și interesele recurentului Berestean Ion au fost reprezentate și apărute de către avocatul Berezovschi Vladislav, în baza contractului de asistență juridică nr. 29 din 28 mai 2021 și a împuternicirilor eliberate sub formă de mandat avocațial seria și numărul MA 1356447 din 28 mai 2021 (f. d. 33).
34. Potrivit avizului de recepție anexat la actele cauzei, decizia motivată din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, i-a fost comunicată reprezentantului lui Berestean Ion, avocatului Berezovschi Vladislav, contra semnătură, la data de 04 octombrie 2023 (f. d. 159).
35. Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, pentru Berestean Ion și/sau avocatul Berezovschi Vladislav, începutul curgerii termenului de declarare a recursului a început a curge din ziua imediat următoare comunicării deciziei motivate a Curții de Apel Comrat, adică din 05 octombrie 2023, iar termenul limită fiind 05 decembrie 2023.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, recepționarea de către Berestean Ion a deciziei motivate a instanței de apel la 29 decembrie 2023 (f. d. 156-157) nu este de natură să determine calcularea termenului de recurs din această dată. Or, în temeiul normelor de drept aplicabile cazului dedus judecării, termenul de declarare a recursului a început a curge din ziua imediat următoare comunicării deciziei motivate a Curții de Apel Comrat avocatului recurentului.
37. Mai mult decât atât, recurentul și avocatul acestuia au avut posibilitatea efectivă de a verifica și de a lua cunoștință de decizia motivată a instanței de apel, inclusiv de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată <https://instante.justice.md/>, care a fost publicată la 28 septembrie 2023.
38. Însă, în pofida acestui fapt Berestean Ion a depus cererea de recurs abia la 22 februarie 2024. Întrucât acest termen are natura unui termen imperativ și peremptoriu, nerespectarea sa atrage sancțiunea inadmisibilității recursului.
39. Completul de judecată subliniază că, termenele procedurale asigură un cadru optim pentru desfășurarea actului de justiție, având rolul de a ordona acțiunile procedurale și de a consolida securitatea raporturilor juridice. Drepturile procesuale ale unei persoane pot fi exercitate doar în limitele stabilite de legiuitor, cu respectarea cerințelor legale, inclusiv a termenelor prevăzute. După expirarea acestor termene, titularul dreptului nu mai poate valorifica respectivul drept în fața instanței.
40. Totodată, instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Comrat și-a îndeplinit obligația procesuală pozitivă privind comunicarea actului judecătoresc, utilizând mijloace de transmitere adecvate și conforme exigențelor procedurale, asigurând astfel notificarea copiei deciziei din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat.
41. În consecință, prin depunerea cererii de recurs la 22 februarie 2024, recurentul a omis termenul legal de exercitare a căii de atac, deși avea obligația procesuală de a manifesta diligența necesară și de a exercita un rol activ în cadrul prezentului litigiu.
42. Completul de judecată subliniază că, unul dintre principiile fundamentale ale procesului este buna-credință a participanților. Buna credință implică obligația părților de a respecta termenele prevăzute de lege. Termenul de recurs stabilit la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, ceea ce înseamnă că nerespectarea acestuia duce la pierderea dreptului părții de a mai exercita această cale de atac.
43. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții la un proces trebuie să joace un rol activ, urmărind cu

diligență derularea procedurii și exercitându-și drepturile procedurale cu bună credință. Totodată, imperioase speței sunt și constatările Curții de la Strasbourg, potrivit cărora reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă.

44. Nerespectarea termenului de recurs este, așadar, rezultatul exclusiv al conduitei procesuale pasive a recurentului, care avea obligația legală de a acționa prompt și cu responsabilitate. Admiterea unui recurs declarat tardiv ar aduce atingere principiului securității raporturilor juridice și ar submina încrederea în actul de justiție.
45. Față de cele expuse și constatând că recursul formulat a fost depus cu depășirea termenului legal prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată va declara inadmisibil recursul depus de către Berestean Ion.
46. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. b), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de către Berestean Ion împotriva deciziei din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu